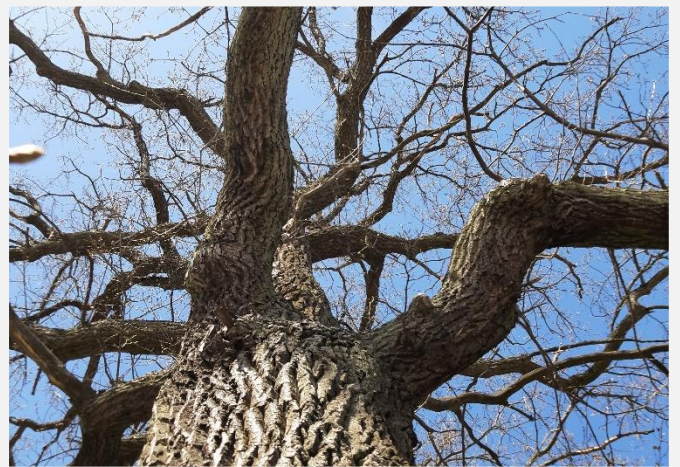

PM

Inventering av naturvärdesträd – Neglingedepån
Nacka kommun 2023

INVENTERING AV NATURVÄRDES- TRÄD – NEGLINGEDEPÅN NACKA KOMMUN

Inventering, text och foto:

Pro Natura
Träringen 66b
416 79 Göteborg
Telefon: 0728-544411
e-post: ola.hammarstrom@pro-natura.net

Pro Natura:

Kontaktperson och ansvarig handläggare: Ola Hammarström
Inventering: Ola Hammarström

Beställare:

Nacka Kommun
Kontaktperson: Anna Herrström

Framsida:

Krona av jätteek (ö), ekticka *Fomitiporia robusta* (NT) (n)

1. Uppdraget.....	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och omfattning.....	4
2. Metodik.....	4
3. Områdesbeskrivning.....	6
3.1. Allmänt om området	6
3.2. Uppgifter om naturen i området från befintligt underlag.....	7
4. Resultat.....	8
5. Litteratur och källor	9
5.1. Skriftliga källor	9
5.2. Kartor	9
5.3. Databaser och internet.....	9

Bilaga 1: Karta över inventeringsområdet

Bilaga 2: Karta över förekommande naturvärdesträd

1. Uppdraget

1.1 Bakgrund

En ny detaljplan för är att möjliggöra uppförandet av en ny lyfthall samt uppställningsspår för drift och underhåll av Saltsjöbanans nya tåg planeras i depåområdet vid Neglinge station, Nacka kommun. I samband med att planförslaget tas fram har en inventering av naturvärdesträd utförts av Pro Natura. Föreliggande inventering ska fungera som underlag till att beakta värden för biologisk mångfald i projektet.

1.2 Syfte och omfattning

Genomförd inventering syftar till att kartlägga träd med särskilda naturvärden inom det område som redovisas på karta i bilaga 1.

Inventeringen innefattar enbart kartering av naturvårdsintressanta träd och arter knutna till dessa. Kartering och bedömning av andra strukturer, element eller naturvärden ingår ej. Detta arbete innehåller ej heller någon bedömning av områdets värden för friluftslivet eller andra sociala värden.

2. Metodik

Det finns ingen vedertagen definition för vad ett naturvärdesträd är. Metoden i denna inventering har följt Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd (Höjer & Hultengren 2004) med tilläggen efterträdare för grova och gamla träd, (d.v.s. träd som inte når definitionen för mycket gamla träd eller jätteträd men som börjar uppnå en ansevärd ålder/grovlek) samt värdräd för naturvårdsarter. Naturvärdesträd har i detta arbete definierats enligt nedan:

- **Jätteträd** (≥ 100 cm \emptyset)
- **Grova träd - efterträdare** (70–99 cm \emptyset)
- **Mycket gamla träd** (tall, ek, gran, bok ≥ 200 år, övriga trädslag ≥ 140 år)
- **Gamla träd - efterträdare** (tall, ek, bok 150–199 år, gran 120–199 år, övriga trädslag 100–139 år)
- **Värdräd för naturvårdsarter** (rödlistade arter, signalarter och skyddade arter)
- **Hålträd** (≥ 40 cm \emptyset)

Inga provborrningar för att bestämma trädålder har utförts. Trädålder har uppskattats utifrån strukturer i trädets växtsätt (grovlek, kronstruktur, mängd död ved i kronan, barkstruktur, etc.). Således finns en viss osäkerhet i åldersbestämningarna.

En naturvårdsart är en art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. I denna inventering har rödlistade arter, signalarter och skyddade arter eftersökts. De signalarter som använts utgörs av de arter som användes i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Skogsstyrelsen 2014), med tillägg av arter som vanligen är knutna till äldre träd.

Följande moment har utförts i arbetet med inventeringen:

Förarbete

1. Sammanställning av tidigare dokumentation om ev. naturvärden kopplade till träd i inventeringsområdet.
2. Fältkartor för arbetet har tagits fram. Fältkartorna har innehållit en bakgrund med ortofoto.

Fältarbete

Inventering har genomförts i hela det område som redovisas i bilaga 1. I detta område har naturvärdesträd enligt ovanstående definition identifierats. Träden har mätts in med handhållen GPS med en noggrannhet på cirka. \pm 5m.

Fältinventeringen utfördes under maj 2023.

Rapportering

Utförd inventering redovisas genom detta PM inklusive bilaga 1-2, samt ett GIS-skikt där identifierade naturvärdesträd presenteras tillsammans med relevant data i attributtabellen.

3. Områdesbeskrivning

3.1. Allmänt om området

Inventeringsområdet är beläget i Neglinge inom Saltsjöbadens tätortsområde. Omgivningarna utgörs i sin helhet av bostads- och verksamhetsbebyggelse med anslutande vägnät och mindre skogsdungar insprängda bland tomterna. Området är kustnära med Neglingeviden endast 100 m åt söder. Inventeringsområdet består till övervägande del av exploaterad mark med järnvägsspår, byggnader, grusytor och hårdgjord mark inom det så kallade depåområdet där Saltsjöbanans tåg tas omhand. I inventeringsområdet norra kant finns en smal remsa med naturmark. Även om denna remsa är påverkad av omkringliggande verksamhet, så finns här ett naturligt

Figur 1. Äldre ek med håligheter i grova stamdelar. I trädet lever blanksvart trämyra vars gångar och hålrum skapar förutsättningar för många andra leddjur.

Figur 2. Inventeringsområdet utgörs av depåområdet med tillhörande byggnader och saknar till övervägande del innaturlig mark..

etablerat trädskikt med enstaka äldre ekar och tallar, vuxen och ung lönn, hägg, sälg och björk. I buskskiktet växer hassel, hagtorn, slån, nyponros, berberis samt ung ask och lönn. Precis utanför inventeringsområdets södra gräns finns trädmiljöer i anslutning till Neglinge station med enstaka äldre lövträd. Fältskiktet är av ruderatmarkskaraktär med glest växande örter. Invid de delar som är bevuxna med lövträd växer vitsippor och humleblomster och kring en bergklack som går i dagen finns kärleksört, stinknäva och backlök.

3.2. Uppgifter om naturen i området från befintligt underlag

Ingen del av det aktuella inventeringsområdet är beläget inom område som klassats som riksintresse. Inom aktuellt inventeringsområde saknas särskilda områdesbestämmelser för Natura-2000, naturreservat, biotopskyddsområde eller liknande. Ingen del av det aktuella inventeringsområdet har omfattats av de tematiska inventeringar som utförts på nationell nivå, såsom våtmarksinventeringen, ängs och betesmarksinventeringen, nyckelbiotopsinventeringen, sumpskogsinventeringen eller inventering av skyddsvärda träd. Uppgifter om området saknas i Grönstrukturprogram för Nacka kommun (2011) och dess underlagsrapport (Ekologigruppen 2009). Inom inventeringsområdet finns inga artfynd rapporterade på Artportalen som har haft bäring på naturvärdesbedömningen av träden.

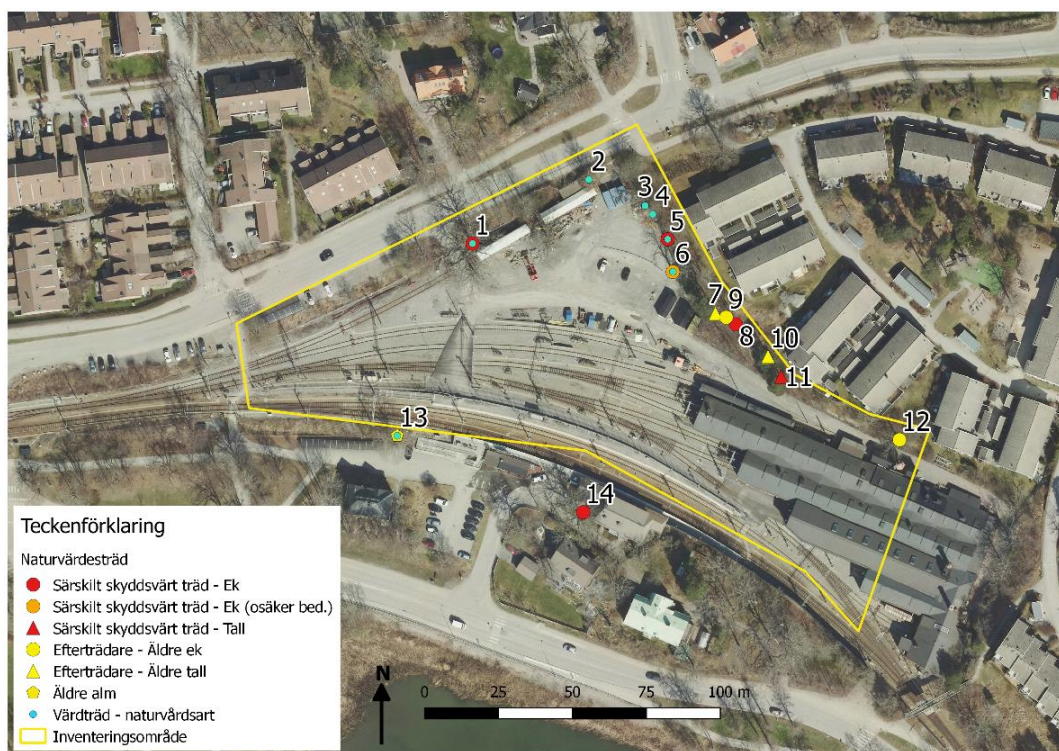
Inom inventeringsområdet förekommer en av Länsstyrelsen avgränsad "särskilt skyddsvärd trädmiljö". Ytterligare ett sådant område är beläget strax norr om inventeringsområdet på andra sidan Torsvägen.

4. Resultat

12 naturvärdesträd har identifierats inom inventeringsområdet och två träd strax utanför. Av dessa var åtta träd ekar, tre tallar samt ett träd vardera av björk, lönn och alm. Sex träd når kriterierna för särskilt skyddsvärda träd. Dessa utgörs av tre jätteeekar (+1m Ø), två hålekar och en mycket gammal tall. En av hålekarna (träd ID 6) var svårbedömd då håligheten var högt belägen och gick därmed inte att undersöka närmare för att säkerställa att trädet verkligen når kriterierna för särskilt skyddsvärt träd. Därmed är denna bedömning preliminär. Negativ påverkan på skyddsvärda träd är samrådspliktigt enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Den rödlistade vedsvampen ekticka *Fomitiporia robusta* (NT) noterades på två ekar. Ekticka är inte sällsynt i Stockholmsområdet men knuten till äldre ekar och därför en god indikator på förhöjda naturvärden. På fem träd noterades förekomster av blanksvart trämyra *Lasius fuliginosus* och brun trämyra *L. brunneus*. Dessa arter har ingen formell status som signalarter men lever oftast i äldre träd. Nämnade myrararterna skapar också gångar och små hålrum i träden de lever i. Dessa mikromiljöer har betydelse för många andra vedlevande insekter och spindeldjur varför arterna i någon mån är att betrakta som nyckelarter.

Figur 4. Karta över identifierade naturvärdesträd. Ortofoto 2021.

Inom inventeringsområdet finns även två stubbar av grova avverkade ekar. Den ena stubben var cirka 185 år gammalt vid nedtagningen (112 cm i diameter). Träden togs ned någon gång 2021–2022, men är synliga på ortofotot i figur 4 som är från 2021.

5. Litteratur och källor

5.1. Skriftliga källor

ArtDatabanken 2013: Naturvårdsarter. – ArtDatabanken rapporterar 14, SLU.

Ekologigruppen 2009: Biologisk mångfald i Nacka, Underlagsrapport till grönstrukturplan för Nacka kommun.

Höjer, O. & Hultengren, S. 2004: Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Naturvårdsverket. Rapport 5411.

Nacka kommun 2011. Grönstrukturprogram.

Nitare, J. (ed.) 2010: Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. – 4:e rev uppl. Skogsstyrelsen.

5.2. Kartor

Ortofoto (2021), erhållet av Nacka kommun via WMS-länk.

5.3. Databaser och internet

Artportalen – Rapportssystem för växter, djur och svampar:
<https://artportalen.se/>

Länsstyrelsernas geodatakatalog:
<https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/>

Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur
<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Utförare Pro Natura Träringen 66b 416 79 Göteborg Handläggare Pro Natura Ola Hammarström	Dokumentnamn Inventering av naturvärdesträd – Neglingedepån Nacka kommun	Sidnummer (antal sidor) 9 (9)
		Datum 2023-10-23
		Version 1:5

Bilaga 1 – Karta över inventeringsområdet

Bilaga 2 – Karta över förekommande naturvärdesträd

